

Raadsvoorstel

Datum 9 september 2024

jaOnderwerp Voetgangersverbinding over IJsselallee
Versienummer 2.0

Portefeuillehouder Gerdien Rots

Samenvatting

In december 2022 heeft uw gemeenteraad bij de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten gevraagd om een passende onderbouwing voor de verbinding over de IJsselallee. In januari jl. is uw raad [geïnformeerd](#) over de start van het haalbaarheidsonderzoek verbinding IJsselallee; een analyse van de potentiële waarde van een voetgangersbrug over de IJsselallee in Zwolle. Het onderzoeksrapport is nu opgeleverd. De onderzoeksresultaten van deze studie, samengevoegd met bestaande informatie geeft de benodigde onderbouwing voor deze verbinding. De conclusie is dat de verbinding noodzakelijk is om de ambities van de Spoorzone, waar te maken en bestaande knelpunten op te lossen.

Financiële gevolgen

Betreft doel 6.1.2 We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven.

Begroting wijzigen nee

Budgetnummer 54000651

Bijlagen

1. Rapportage potentiële waarde voetgangersbrug IJsselallee Zwolle – Rebel
2. Campus Ontwikkeling Windesheim 2019 - 2035

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
- ☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het onderzoek 'voetgangersbrug IJsselallee'.
2. In het nader uit te werken ruimtelijk ontwikkelplan van de diverse ontwikkelingen in het Hanzekwartier de voetgangersverbinding als uitgangspunt te beschouwen.
3. De toezeggingen (755 en 757) omtrent de voetgangersbrug af te doen met de voorgestelde beantwoording in deze nota.

Datum 9 september 2024

Inleiding

De conclusie van het rapport is dat de brug bijdraagt aan het oplossen van bestaande knelpunten, het realiseren van de ambities van en het vergroten van de brede welvaart. Daarnaast is de brug randvoorwaardelijk voor de vastgoedontwikkeling rondom het Hanzeplein, Windesheim en omgeving. Ook biedt de voetgangersverbinding kansen om een deel van de parkeeropgave van het Hanzekwartier op te lossen.

Hogeschool Windesheim en gemeente hebben samen een opdracht gegeven aan adviesbureau Rebel om te onderzoeken wat de potentiële waarde is van een voetgangersbrug over de IJsselallee. De uitkomsten van dit onderzoek, aangevuld met bestaande kennis en ontwikkelingen, zijn gebruikt als argumentatie. De haalbaarheidsstudie geeft antwoord op de vraag wat de toegevoegde waarde van een nieuwe verbinding, ten opzichte van de huidige verbinding, is en welke eisen en randvoorwaarden daarbij horen.

In het onderzoek zijn vragen beantwoord over onderwerpen als loopafstanden, verkeersveiligheid en de ambitie van Zwolle om een innovatiedistrict te ontwikkelen. Wat betreft de mobiliteitsambities in de Spoorzone is met hogeschool Windesheim besproken of het bestaande parkeerterrein van hogeschool Windesheim eventueel een rol kan spelen in de mobiliteitsstrategie voor de Spoorzone.

Op 6 december 2022, bij de behandeling van de beslisnota Nota van Uitgangspunten Hanzekwartier, heeft wethouder Rots uw raad toegezegd ([755](#)) dat bij de uitwerking van de plannen voor de 'passerelle' (inmiddels gebruiken we de term voetgangersbrug) een passende onderbouwing van de uitgewerkte plannen aan de raad zal worden aangeboden. Met dit raadsvoorstel wordt aan deze toezegging voldaan. Ook is toegezegd dat gemeente met Windesheim in overleg zal treden over de mogelijkheid van dubbelgebruik van parkeerfaciliteiten ten behoeve van dit gebied. Deze toezegging ([757](#)) is hiermee tevens afgedaan.

Kader

Campusontwikkeling ('19)
Windesheim Zwolle
tot 2035

Ontwikkelkader ('20)
Spoorzone Zwolle

Hanze Habitat ('22)
Nota van Uitgangspunten
Hanzekwartier

Het Engelenpad ('23)
Levensader voor nieuwe
stedelijkheid

Figuur 1; in verschillende vastgestelde kaders is de voetgangersverbinding door de jaren heen al beschreven.

Datum 9 september 2024

Beoogd effect

Het aanleggen van de voetgangersbrug over de IJsselallee sluit aan bij de ambities en plannen van de Spoorzone en is randvoorwaardelijk voor de verdere ontwikkeling van het Hanzekwartier en het innovatiedistrict. De toekomstige gebruikers van de brug zijn met name de (toekomstige) bewoners van de Spoorzone en centrumgebied, studenten van Windesheim en de (nieuwe) werknemers van de Spoorzone en omgeving.

Argumenten

1.1 *De nieuwe voetgangersbrug lost een aantal knelpunten en onveilige situaties op die al langere tijd bestaan.*

De bestaande verbindingen zijn in de spits verkeersonveilig. Dit knelpunt is van toepassing voor verschillende plekken langs de route tussen het station en Windesheim. Na een sessie in april 2015 met bewoners, hogeschool Windesheim, Greijdanus college, studenten en gemeente is gestart met het gezamenlijk onderzoeken van de knelpunten door Windesheim en gemeente. De belangrijkste conclusies van dit onderzoek waren:

- hogeschool Windesheim wil een structurele beweging naar de stad maken;
- de entree en de ontmoetingsruimte van hogeschool Windesheim komen centraler op de campus te liggen waardoor er een andere route ontstaat;
- Hanzeland zal transformeren naar een multifunctionele wijk waarin wonen, ondernemen en onderwijs worden gecombineerd;
- hogeschool Windesheim en de gemeente Zwolle hebben een voorkeur voor een nieuwe verbinding tussen Hanzeland en de campus.

In juli 2016 is er gezamenlijk voor gekozen te investeren in “een beweging van de campus naar de stad” waardoor het aantal studenten op de huidige route (op termijn) afneemt. Dit is een duurzame maar vooral lange termijn oplossing. De looproute werd vervolgens gekoppeld aan de ontwikkeling van een nieuw Masterplan van Windesheim en de gebiedsontwikkeling van de Spoorzone. Destijds is ook afgesproken dat er op korte termijn getracht zou worden om de overlast op piekmomenten te verzachten. Dit is gedaan het plaatsen van barriers en het inzetten van verkeersregelaars (start schooljaar tot herfstvakantie) en in 2017 is het kruispunt Pilotenlaan / Burg. Van Walsemlaan aangepast.

Ook is in 2017 al in een bestuurlijk overleg met Windesheim de wens uitgesproken dat een duurzame oplossing voor het bereikbaarheidsprobleem gevonden moet worden in een verbinding middels een brug/passerende tussen de Campus en Hanzeland.

Uw gemeenteraad heeft op 13 maart 2017 kennisgenomen van de beslisnota Procesplan Gebiedsontwikkeling Spoorzone, waarin is gesproken over de opgave om het gebied veel beter te verbinden met de stad en de regio. De bestaande verkeersstructuur is simpelweg niet gedimensioneerd op de bestaande studentenstroom. De verwachting is dat de verkeersonveilige situaties op deze plekken alleen maar toenemen door de groei van de Spoorzone. De verwachting is dat studenten door de nieuwe brug via een veilige, autoluwe en fietsvrije route naar de campus kunnen lopen en hiermee de verkeersknelpunten in de bestaande route worden opgelost.

Datum 9 september 2024

2.1 Een goede verbinding tussen campus en innovatiedistrict is randvoorwaardelijk voor een succesvol innovatiedistrict.

Voorwaarden voor het creëren van een succesvol innovatiedistrict staan omschreven in het rapport '[Guiding Principles Metro Mix](#)' van het College van Rijksadviseurs. Voor de Spoorzone betekent dit dat de nabijheid van de campus het belangrijkste ingrediënt is om het innovatiedistrict te laten slagen. Op dit moment heeft de campus geen functie voor de Spoorzone. Het ligt als een geïsoleerd eiland buiten de Spoorzone. Door de verbinding over de IJsselallee te realiseren wordt letterlijk de kennis-as tussen Campus en het hart van het innovatiedistrict gebouwd en wordt daarmee de fysieke barrière overbrugd. Het toekomstige hoogstedelijke (gemengde) woonmilieu verbinden met de campus en bestaande bedrijven is exact het vestigingsklimaat dat nodig is om het innovatiedistrict te laten bloeien. Door deze verbinding wordt de campus onlosmakelijk verbonden met de Spoorzone. In de Spoorzone kunnen vervolgens meer campusactiviteiten plaatsvinden.

2.2 De voorzieningen op de Campus kunnen gebruikt worden door de toekomstige bewoners en gebruikers van de Spoorzone.

De Campus biedt een scala aan voorzieningen voor gebruikers en toekomstige bewoners van de Spoorzone. Een sportschool, zwemmen, tennissen, klimmen, zaalvoetbal, winkeltje, grand café, buurtsuper enzovoort. Deze voorzieningen kunnen dankzij de verbinding gebruikt worden door de nieuwe gebruikers en bewoners. Nu is de Campus enigszins afgesloten van de rest van de Spoorzone door de barrièrewerking van de IJsselallee. De brug maakt letterlijk de verbinding en interactie mogelijk tussen (maatschappelijke) voorzieningen.

2.3 De voetgangersverbinding sluit aan bij het volgens het STOMP-principe inrichten van de Spoorzone

In de Spoorzone werken we aan een aantrekkelijke leefomgeving, STOMP (Stappen, Trappen, OV, Mobility as a service en Particuliere auto) en het verbeteren van langzame verkeersverbindingen. De raad heeft mede daarom een inspanningsverplichting opgelegd aan de coalitie van het Hanzekwartier om een alternatief te vinden voor de mobiliteitshub bij het Zone College. Dit draagt bij aan de STOMP ambities van het gebied om het autoverkeer in het gebied zo laag mogelijk te houden en daarmee de kwaliteit en leefbaarheid van het gebied te vergroten. De bestaande parkeerplaatsen bij Windesheim kunnen bijdragen aan het verkleinen van het aantal parkeerplaatsen in het Hanzekwartier of dienen als ventiel voor het gebied. Maar ook hiervoor is een directe voetgangersverbinding noodzakelijk, de bestaande loopafstanden naar het Hanzekwartier zijn hiervoor te groot. Bestaande parkeerplaatsen efficiënter gebruiken prefereert boven nieuwbouw. Als de voetgangersverbinding gerealiseerd wordt worden daarnaast de grote fiets- en voetgangersstromen meer van elkaar gescheiden, wat voor beide modaliteiten meer kwaliteit en verkeersveiligheid oplevert door de ruimte die ontstaat. Dit draagt bij aan de kwaliteit van de bestaande verbindingen conform het STOMP-principe en het stimuleren van verplaatsing te voet en per fiets in het gebied.

2.4 De publieke investering is nodig om private vastgoedinvesteringen te laten starten.

Door het voorgestelde besluit te nemen tonen we als gemeente vertrouwen richting marktpartijen dat nodig is om hen te laten starten met de private vastgoedinvesteringen. Zo lang er twijfel bestaat of deze verbinding er daadwerkelijk komt, zijn vastgoedeigenaren in het Hanzekwartier voorzichtig met het starten van de verdere planstudie.

Datum

9 september 2024

Partijen rondom het Hanzeplein hebben aangegeven dat wanneer deze verbinding er niet komt, zij naar verwachting niet starten met het realiseren van het beoogde programma. Ook voor het wonen op de campus geldt dat dit minder aantrekkelijk is als er geen verbinding komt met de Spoorzone.

Ook bij andere gebiedsontwikkelingen zien we dat publieke investeringen vooruitlopen op de private investeringen omdat deze nodig zijn om de het gewenste leefgebied te ontwikkelen.

2.5 Het huisvestigingsplan van Windesheim bepaalt de vastgoedkoers voor de aankomende vijf jaar.

In het campus ontwikkelplan van Windesheim legt Windesheim de vastgoedkoers vast voor de aankomende 5 jaar. Op basis van dit document worden ook de budgetten gereserveerd. Het campus ontwikkelplan wordt dit jaar vastgesteld voor de aankomend vijf jaar. Indien er geen voetgangersverbinding komt is het de vraag of Windesheim start met de planstudie naar woningen op de campus of de herontwikkeling van gebouw D zoals wel beschreven staat in de gebiedsvisie van het Hanzekwartier. Het wonen op de campus is minder aantrekkelijk zonder de voetgangersverbinding. Het ontbreekt dan aan levendigheid en verbinding/verplaatsingsmogelijkheden tussen de campus en de Spoorzone. Voor studenten lijkt directe vervanging van dit gebouw niet noodzakelijk te zijn. Indien dit gebouw kan functioneren als onderdeel van de verbinding en entree op de campus wel. Mogelijk nog met extra parkeerplaatsen voor het Hanzekwartier zoals ook bij gebouw X is gebeurd. Daarnaast heeft Windesheim afgelopen jaren al geïnvesteerd in de campus conform Spoorzone ambitie. Zo is geïnvesteerd in het [autoluw maken van het binnenterrein](#), wordt op dit moment het binnenterrein ingericht als verblijfsgebied voor gebruikers van de campus en [omgeving](#) en wordt het hart van de campus verlegd naar gebouw X/T. Ook wordt binnenkort het kunstwerk gepresenteerd in lijn van de [visie op het Engelenpad](#).

Alternatieve mogelijkheden

Een alternatief kan zijn dat er geen voetgangersverbinding gerealiseerd wordt over de IJsselallee. De consequentie hiervan is een niet uit te voeren gebiedsvisie Hanzekwartier. De stedenbouwkundige opzet in de gebiedsvisie gaat namelijk uit van deze verbinding. Dit betekent;

- Aanpassing of herijking van de gebiedsvisie, wat resulteert in vertraging van de woningbouw. Ook neemt dan het vertrouwen van de coalitiepartners aanzienlijk af.
- Aanpassing van de ambities om een succesvol innovatiedistrict te ontwikkelen.
- Bestaande knelpunten in de Spoorzone worden niet opgelost. Hiervoor dienen dan andere maatregelen genomen te worden.
- De reeds toegekende subsidie voor deze voetgangersverbinding t.w.v. 4.3 miljoen ontvangen we niet.

Een alternatief is het volledig overkluizen van de IJsselallee door deze ondergronds te maken of een brede lange tunnel er onder door. Echter lijkt dit een (te) kostbare ingreep te zijn waar geen financiële middelen voor beschikbaar zijn.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Toekomstige gebruikers van de brug zijn medewerkers en studenten Windesheim en Greijdanus, werknemers en bezoekers van het innovatiedistrict Spoorzone. Ook nieuwe centrumbewoners en inwoners van Zwolle en bezoekers gaan de brug gebruiken. Ondernemers en onderwijsinstellingen gaan naar verwachting voordelen behalen door het aanleggen van deze brug.

Datum 9 september 2024

Bewoners op de huidige looproute hebben baat bij een andere looproute omdat zij al jaren last hebben van de drukte en zich zorgen maken over de verkeersonveiligheid op de route via de te smalle Lünentunnel en de Pilotenlaan.

Met de buurtvereniging Schelle/Oldeneel is ook gesproken. Dit vanwege het laatste deel van het Engelenpad. Voor het laatste deel is nog geen plan of eindpunt bepaald. Zo kan het eindpunt nog worden bepaald evenals de opties om het pad uit te laten waaieren. Met hen is afgesproken om na besluitvorming van deze nota gezamenlijk het laatste deel van het Engelenpad uit te werken met belanghebbenden en grondeigenaren.

De betrokken coalitiepartijen zijn geïnformeerd over het onderzoek en hierin meegenomen.

Communicatie

Via het Spoorcafé worden de bewoners van het gebied en andere geïnteresseerden op de hoogte gehouden. De planvorming zal met bewoners, onderwijsinstellingen, studenten, ondernemers en de stad worden opgepakt conform Hanza!

Financiën

Vanuit het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport) is er een subsidie toegekend van €4,35 miljoen. U bent hierover geïnformeerd in januari 2023. De definitieve toekenning heeft inmiddels plaatsgevonden in juli 2024. De gemeente Zwolle staat garant voor en committeert zich hierdoor aan de benodigde 50% cofinanciering welke neerkomt op een bedrag van € 4,35 miljoen. Dit bedrag is als reservering opgenomen in de Strategische Investeringsagenda (SIA), lijst B1. Samen met de bijdrage van het Rijk is er dekking van € 8,7 miljoen voor de voetgangersverbinding.

De voorbereiding zal ten laste komen van het reeds beschikbare voorbereidingskrediet Spoorzone (RB 03-03-2023). Voor het uitvoeringskrediet zal er een apart raadsbesluit volgen, hierin zal onder andere het ontwerp en de daadwerkelijke investering terugkomen.

Risico's

- *Er worden planstudiekosten gemaakt voor de verdere uitwerking van de voetgangersverbinding terwijl het nog onbekend is of de voetgangersverbinding er daadwerkelijk kan komen.*
Dit wordt ondervangen door parallel in de ruimtelijke ontwikkelplannen en bijhorende anterieure overeenkomsten privaatrechtelijke afspraken te maken met ontwikkelaars van het Hanzekwartier en Windesheim.
- *Verdere vertraging van de woningbouwvoortgang en het ontvangen van de woningbouwsubsidie door het rijk.*
Indien deze verbinding niet als uitgangspunt wordt genomen leidt dit tot stagnatie van verdere planvorming Hanzekwartier. Partijen hebben aangegeven dat wanneer de voetgangersverbinding op deze plek er niet komt zij geen vastgoedontwikkeling willen starten. Ook moet dan de vastgestelde Nota van uitgangspunten herijkt worden omdat het Engelenpad een andere route krijgt en dit o.a. als resultaat heeft dat het verblijfskarakter van het Hanzeplein wijzigt. Het aanpassen van de Nota van uitgangspunten leidt tot verdere vertraging.

Datum 9 september 2024

Vervolg

Na positieve besluitvorming van deze nota nemen we de voetgangersverbinding als uitgangspunt mee. In het ruimtelijk ontwikkelplan wordt de voetgangersverbinding verder op stedenbouwkundig niveau uitgewerkt en ingepast. Daarnaast wordt een globaal programma van eisen opgesteld voor ontwerp en aanlanding van de voetgangersverbinding. Het ruimtelijke ontwikkelplan borgt een goede inpassing van de voetgangersverbinding in de gebiedsontwikkeling. Onderdeel van het ruimtelijk ontwikkelplan is een beeldkwaliteitsparagraaf om de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving te borgen. Op basis van het ruimtelijk ontwikkelplan worden de overeenkomsten gesloten met grondeigenaren zodat de randvoorwaarden voor de voetgangersverbinding verankerd zijn. Het ruimtelijk ontwikkelplan wordt ter vaststelling voorgelegd aan uw gemeenteraad. We verwachten dit na de zomer van 2025 aan te kunnen bieden.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer